

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування



*Робоча група для реалізації стратегічного розвитку
Української Греко-Католицької Церкви
на період до 2020 року*

1 квітня 2013 р.Б.

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

Програма “Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом” проводиться згідно з рішенням Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви (Бразилія, вересень 2011 року).

ЗВЕРНЕННЯ ДО СВЯЩЕНИКІВ – УЧАСНИКІВ РОБОЧИХ СЕСІЙ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ ПАСТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ ЗА ПРІОРИТЕТАМИ ПРОГРАМИ „ЖИВА ПАРАФІЯ”

Слава Ісусу Христу!

Дорогий Отче!

У 2012 р. ми розпочали в нашій Церкві спільну працю для оновлення її життя: “Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”. У зв’язку з цим Ви мали нагоду попрацювати над нашим першим робочим посібником (*Instrumentum laboris*), який був підготовлений саме для парафіяльного духовенства. Цей посібник мав на меті:

1. ознайомити Вас із тими пріоритетами для оживлення парафіяльного життя, що їх поставив перед нами Синод Єпископів УГКЦ на чолі з Блаженнішим Святославом;
2. заохотити Вас особисто замислитися над своїм священничим служінням відповідно до цих пріоритетів;
3. дозволити Вам спільно зі своїм єпископом та співбратами в душпастирському служінні обговорити ці пріоритети та розпочати процес обміну думками й досвідом для взаємної підтримки та зростання.

Коротко нагадаю Вам ці пріоритети (і характеристики „Живої парафії”):

1. Боже Слово і катехизація.
2. Літургія і молитва (східнохристиянська спадщина).
3. Служіння ближньому / дияконія (спрямованість до особи).
4. Провід / управління дарами (дух самовідречення Христа ради / кенозис).
5. Сопричастя / єдність (свідчення і служіння єдності з Наступником апостола Петра).
6. Місійний дух (доступність і відкритість).

Оскільки ми вже маємо ці пріоритети, природно постає запитання: „Як можна буде **втїлити ці пріоритети в життя** моєї парафії та **залучити мирян до живішої участі** в посланництві парафії?” Над цим будемо зараз працювати, а конкретніше, ми хотіли б допомогти Вам у дуже важливому процесі, що називається *пасторальним плануванням*.

Для декого з Вас це не далеке поняття, а відома дійсність. Інші, можливо, чують цей термін уперше, але вже планування здійснюють, хтось більшою, а хтось меншою мірою. Бажанням і завданням нашої робочої групи є підтримати Вас у Вашому душпастирстві, “щоб кожна наша парафія скріпила те, що в ній добре, чесне, похвальне, і стала ще кращою, а також розвинула ті аспекти церковного життя, які в ній з тих чи інших причин дотепер не були виражені” (Інструментум лаборіс, с. 2).

Кожний парох вже займається плануванням і координуванням діяльності у своїй парафіяльній спільноті: встановлює розпорядок богослужінь чи план різного роду засідань припарафіяльних організацій, координує катехизування дітей і харитативних програм, планує та наглядає за будівельними проектами, дбає про парафіяльне майно і т. п. Це все належить до обов’язків пароха.

У цьому посібнику хочемо запропонувати Вам певні рамки для розробки цих та інших програм, але згідно з пріоритетами “Живої парафії”. Іншими словами, заохочуємо Вас поміркувати разом зі своєю парафіяльною спільнотою над тими складовими, які ми визначили пріоритетними для Вашого священничого служіння, завжди посилаючись на ті думки, які висловив в своєму Пастирському листі Блаженніший Святослав (грудень 2011).

Пропонуємо попрацювати над пасторальним плануванням чотирма етапами:

1. З’ясування наявних у нас Божих дарів: як ми зараз виконуємо свою місію?
2. Прагнення і сподівання: що можна чи потрібно здійснити, щоб наша парафія якнайкраще виконала свою місію.
3. Оцінювання і визначення: що конкретно принесе найкращі плоди в місії нашої парафії?
4. Планування/відповідальність: конкретний план дії у здійсненні посланництва нашої парафії.

Не кожна парафія до цього готова, тому потрібно бути терпеливим, як супроти своїх парафіян, так і самих себе. Якщо можете виконати принаймні частину того, що тут запропоновано, заохочую Вас до цього. У Вас завжди є простір для творчості та час для зростання. Працюйте зі своїм єпархіальним координатором, який зможе Вам порадити, Вас заохотити та Вам допомогти. Завжди радьтеся зі своїм правлячим єпископом, особливо коли якась ініціатива вимагає його дозволу і благословення. Найважливіше, постарайтеся разом зі своєю спільнотою прислухатися до голосу Святого Духа, який вказує нам шлях, яким нам іти, аби ми мали відкриті вуха і серце.

Ще раз доручаємо цей процес оновлення Церкви і оживлення парафіяльного життя покрову Пресвятої Богородиці та молитвам всіх святих української землі.



+ КЕН

Єпископ Нью-Вестмінстерський,
Керівник робочої групи для реалізації
стратегічного розвитку УГКЦ на період до 2020 року

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

УВАГА: Пасторальне планування *також проводиться на єпархіальному рівні, як для підтримки парафій, так і для здійснення посланництва Церкви. Однак у цьому виданні увага зосереджена на плануванні в парафіяльній спільноті, зокрема на її покликанні бути „місцем зустрічі з живим Христом”.*

I. ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНЕ ПАСТОРАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ?

Можна сказати, що мета пасторального планування – це допомогти нашій парафіяльній спільноті та усім її членам **СТАВАТИ ТИМ, КИМ МИ ПОКЛИКАНІ БУТИ!**

Поміркуймо над такими запитаннями:

Хто – ми? МИ – ХРИСТІЯНИ ТА ЧЛЕНИ ХРИСТОВОЇ ЦЕРКВИ.

У що ми віримо? МИ ВІРИМО В ТРИЄДИНОГО БОГА, ЯКИЙ БАЖАЄ СПАСІННЯ ЛЮДСТВА.

Яка наша місія? ПРОВАДИТИ СПІЛЬНОТУ БОЖИХ ДІТЕЙ ДО ОТЦЯ ЧЕРЕЗ СИНА У СВЯТОМУ ДУСІ.

Як НАША спільнота може виконати цю місію? БУДУЧИ ЖИВОЮ ПАРАФІЄЮ – МІСЦЕМ ЗУСТРІЧІ З ЖИВИМ ХРИСТОМ.

Пасторальне планування – це процес розпізнання людських, духовних і матеріальних дарів та координування ними в християнській спільноті (єпархії чи парафії) для кращого здійснення нею дорученого їй посланництва. У цьому процесі, проведеному в молитві й пізнанні знаків часу, **покликані до участі всі члени християнської спільноти, завжди під проводом місцевого єпископа і призначеного ним душпастиря.**

Пасторальне планування не обмежується тільки укладанням календаря на певний рік (хоч літургійний рік дуже важливий у пасторальному плануванні). Воно радше **зосереджене на посланництві Церкви** і підпорядковує кожне координування природними і професійними, духовними та матеріальними ресурсами вищій духовній меті – участі в Божому житті.

Наш Синод Єпископів ще в 2005 р. під проводом Блаженнішого Любомира поставив нашій Церкві за мету **„святість об’єданого Божого люду”**. Кожна наша ініціатива оживлення життя Церкви стремить до цього.

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2. ОСНОВНА РОЛЬ ПАРОХА

У пасторальному плануванні визначальна роль відведена священику-душастирю. Дуже багато залежить від його позитивного ставлення і працьовитості, від його молитовної підготовки й духовної зрілості, від його вміння пізнавати духовні дари та заохочувати інших до активної участі в парафіяльному житті.

ОСОБИСТА ПІДГОТОВКА: Передусім парох повинен сам **уважно продумати весь процес** пасторального планування і добре підготуватися до зустрічей з парафіянами. Найбільше проблем, можливо, буде з досвідченими парохами, які мають вже довголітній досвід служіння і не бачать потреби міняти спосіб праці та стилю проводу. Можемо тут лишень заохотити кожного священика бути більш відкритим до дарів, яких Святий Дух подає у його спільноті, та більш чуйним до потреб часу. Супроводжуйте цей процес ревною особистою молитвою!

ПІДГОТОВКА ПРОВІДНИХ ОСІБ: Перед тим як безпосередньо починати процес планування, треба запросити на розмову впливових осіб у парафії (напр. пасторальну раду) та пояснити їм **мету і процес** пасторального планування, спираючись на пріоритети „Живої парафії”, терпеливо відповідаючи на всі запитання й заохочуючи до участі. Не слід починати процесу пасторального планування на рівні всієї парафії, не порадившись спершу з активними мирянами і не заручившись їхньою підтримкою, адже вони можуть позитивно вплинути на інших.

РЕСУРСИ ПАСТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ:

«**Інструментум лаборіс**»: Варто перечитувати відповідні розділи цього документу. Це може стати основою для духовних роздумів і заохочення.

Напрацювання на основі «Інструментум лаборіс»: Також корисно брати до уваги пропозиції та практики співбратів-священиків.

СТРАТЕГІЇ 2020: Синод Єпископів УГКЦ у 2011 р. затвердив Стратегію розвитку Церкви до 2020 року. Парох подбає, щоб ця Стратегія здійснювалася на парафіяльному рівні. **Див. ДОДАТОК:** Пріоритети на 2013 -2015 рр. для пасторального планування на парафії (с. 40-49)

ВКАЗІВКИ ЩОДО ПАСТОРАЛЬНОГО ЖИТТЯ: Для пасторального планування парох повинен також урахувати всі вказівки, які на певний рік подають місцевий єпископ, митрополічі та всецерковні структури (напр. у всій Католицькій Церкві темою 2013 року є віра).

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

3. РОЛЬ ПАРАФІЯЛЬНОЇ ПАСТОРАЛЬНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ РАД

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН: Щодо участі мирян в парафіяльних структурах, то ситуація в нашій Церкві є неоднорідною. У деяких парафіях вже існують формально об'єднані групи осіб, які співпрацюють із парохом та допомагають йому в плануванні та здійсненні різного роду пасторальних програм (напр. пасторальна чи парафіяльна рада) або в адміністративних чи фінансових питаннях (фінансова рада). В інших парафіях парох сам займається пасторальними та адміністративними справами і мало або взагалі не радиться зі своїми вірними. Ще в інших парафіях, запроваджена така практика, що фінансові справи вирішує невелика група парафіян без контролю з боку пароха. Тому потрібно з'ясувати, як зараз вирішуються справи пасторального і адміністративного характеру у Вашій парафії, хто несе юридичну відповідальність за адміністрацію та фінанси, яка роль і відповідальність у цьому місцевого єпископа та чи ця практика відповідає церковним нормам.

СТВОРЕННЯ ПРИПАРАФІЯЛЬНИХ РАД. У канонічному праві чітко визначені обов'язки пароха і вставлені рамки, в яких повинні діяти припарафіяльні організації. Програма “Жива парафія” передбачає, що паралельно із пасторальним плануванням, поступово належить створювати в парафії **пасторальну та фінансову ради**, згідно з нормами канонічного права та правилами, встановленими правлячим єпископом для кожної єпархії чи екзархату. Цей процес, можливо, буде зтяжним і вимагатиме від пароха доброї підготовки та терпеливості. Звісно, з боку парафіян можуть виникнути упередження до змін. Тому кожну зміну слід впроваджувати обережно та зважено, і керуватися порадами і вказівками місцевого єпископа, вікарія чи єпархіального координатора.

ПРОЦЕС ПАСТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ. Якщо в парафії вже встановлені ради, то вони відіграють важливу роль у процесі пасторального планування. Якщо таких структур ще немає, парох повинен запросити до співпраці осіб, які мають відповідні здібності, професійні знання та здатність співпрацювати з іншими. Очевидно, такі особи повинні жити чесним християнським життям та брати активну участь у літургійному житті парафіяльної спільноти.

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4. СХЕМА ПАСТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ

4.1. ПРІОРИТЕТИ

В «Інструменті лаборіс» (далі – ІЛ) ми розглянути шість **елементів (чи складових)** «Живої парафії» та п'ять **характеристик** парафії УГКЦ. Для пасторального планування **перші три елементи** слід вважати пріоритетними, оскільки вони підсумовують основне посланництво Церкви. Цим трьома елементами підпорядковуються всі інші.

ПРІОРИТЕТИ (наше посланництво)

- 1) Слово Боже/катехизація (ІЛ, 1)
- 2) Літургійне життя і молитва (ІЛ, 2)
- 3) Служіння ближньому (ІЛ, 3)

У СОПРИЧАСТІ- / ЄДНОСТІ ХРИСТОВОЇ ЦЕРКВИ (з ким і в якому дусі)

- (А) У нашій парафіяльній спільноті (ІЛ, 5А)
- (Б) У співпраці з іншими парафіями – єпархією – усією Церквою (ІЛ, 5Б)
- (В) У співпраці з іншими християнами: екуменізм (ІЛ, 5Б)

У СВДЧЕННІ ПРО ЖИТТЯ В ХРИСТІ

- (Г) Запрошення інших до участі в житті Церкви: місійний дух (ІЛ, 6)

ПІД ДУХОВНИМ ПРОВОДОМ І В РІЗНОМАНІТНОСТІ ДАРІВ

- (Г) Провід / управління дарами (ІЛ, 4)

З ВІДЧУТТЯМ ХАРАКТЕРИСТИК ЖИВОЇ ПАРАФІЇ:

- Східнохристиянська спадщина
- Спрямованість до особи
- Дух самовідречення Христа ради (кенозіс)
- Свідчення і служіння єдності з Наступником апостола Петра
- Доступність і відкритість

4.2. КРОКИ

Пасторальне планування звичайно здійснюють в останні місяці календарного року (вересень–листопад).

Пропонуємо проводити пасторальне планування **чотирма етапами:**

ДВІ СЕСІЇ В ШИРШОМУ КОЛІ ПАРАФІЯЛЬНОЇ СПІЛЬНОТИ:

- I. **З'ясування наявних у нас Божих дарів:** як ми зараз виконуємо свою місію як Церква?
- II. **Прагнення і сподівання:** що можна чи потрібно здійснити для кращого виконання нашої місії як Церкви?

ДВІ СЕСІЇ У ВУЖЧОМУ КОЛІ ПАСТОРАЛЬНОЇ РАДИ:

- III. **Оцінювання і визначення,** що можна конкретно зробити та що принесе найкращі плоди в місії нашої парафії?
- IV. **Планування/відповідальність:** скласти конкретний план дій для сповнення нашої місії як Церкви

ХТО ЗАЙМАЄТЬСЯ ПАСТОРАЛЬНИМ ПЛАНУВАННЯМ? Потрібно заохотити **всю спільноту** до участі, щоб кожний парафіянин міг висловити свою думку (I – II). Планування здійснюється під проводом пароха-душпастиря у співпраці з пасторальною та фінансовою радами (III – IV).

РОЗМІР ПАРАФІЇ І ДОЦІЛЬНІСТЬ ПАСТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ: У пароха може виникнути сумнів щодо доречності пасторального планування, особливо, якщо його парафія є невеличкою, якщо більшість його парафіян похилого віку або якщо сам парох не проживає на території парафії. Проте навіть найменша спільнота покликана виконувати своє посланництво (проповідувати Боже Слово, здійснювати Святі Таїнства, служити блужньому, управляти дарами тощо). Парох повинен **шукати творчі підходи** для залучення парафіян до цього завдання. Запропоновані тут чотири етапи можна застосувати (принаймні у спрощеній формі) до будь-якої спільноти. Добрий душпастир вміє **завести розмову зі своїми вірянами** про те, що найважливіше для християнської спільноти і тоді разом, радячись, вирішувати, що можна і треба зробити, щоб навіть найменша парафія чи місія мала відчуття свого посланництва і духовного зростання.

ТАБЛИЦЯ 1: Схема пріоритетів і цільових груп пасторального планування.

Парохи, присвятіть достатньо часу, щоб вивчити цю схему і обміркувати кожний пріоритет та середовище його здійснення.

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

Таблиця 1: СХЕМА ПРІОРИТЕТІВ І ЦІЛЮВИХ ГРУП ПАСТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ

СОПРИЧАСТЯ / ЄДНІСТЬ: Плекати «одне серце і одну душу» у парафіяльній спільноті			
	1. СЛОВО БОЖЕ / КАТЕХИЗАЦІЯ	2. ЛІТУРГІЯ І МОЛИТВА	3. СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ
(А) В ПАРАФІЯЛЬНІЙ СПІЛЬНОТІ	(1А) СЛОВО БОЖЕ/КАТЕХИЗАЦІЯ У ПАРАФІЯЛЬНІЙ СПІЛЬНОТІ Діти Молодь Дорослі Батьки / сім'я Старші	(2А) ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА У ПАРАФІЯЛЬНІЙ СПІЛЬНОТІ Діти Молодь Дорослі Батьки / сім'я Старші	(3А) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ У ПАРАФІЯЛЬНІЙ СПІЛЬНОТІ Діти Молодь Дорослі Батьки / сім'я Старші
(Б) В ЄДНОСТІ З ІНШИМИ ПАРАФІЯМИ/ЄПАРХІЄЮ/УСІЄЮ ЦЕРКВОЮ	(1Б) СЛОВО БОЖЕ/КАТЕХИЗАЦІЯ В ЄДНОСТІ З ІНШИМИ ПАРАФІЯМИ/ЄПАРХІЄЮ/УСІЄЮ ЦЕРКВОЮ	(2Б) ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ПАРАФІЯМИ/ЄПАРХІЄЮ/УСІЄЮ ЦЕРКВОЮ	(3Б) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ПАРАФІЯМИ/ЄПАРХІЄЮ/УСІЄЮ ЦЕРКВОЮ
(В) У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ХРИСТІЯНАМИ (ЕКУМЕНІЗМ)	(1В) СЛОВО БОЖЕ/КАТЕХИЗАЦІЯ У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ХРИСТІЯНАМИ (ЕКУМЕНІЗМ)	(2В) ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ХРИСТІЯНАМИ (ЕКУМЕНІЗМ)	(3В) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ХРИСТІЯНАМИ (ЕКУМЕНІЗМ)
(Г) У СВІТІ (МІСІЙНИЙ ДУХ)	(1Г) СЛОВО БОЖЕ / КАТЕХИЗАЦІЯ У СВІТІ (МІСІЙНИЙ ДУХ)	(2Г) ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА У СВІТІ (МІСІЙНИЙ ДУХ)	(3Г) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ У СВІТІ (МІСІЙНИЙ ДУХ)
(Г) ПРОВІД/ УПРАВЛІННЯ ДАРАМИ Посвята часу, талантів і скарбу (матеріальних благ) для здійснення посланництва Церкви	(1Г) СЛОВО БОЖЕ/КАТЕХИЗАЦІЯ ПРОВІД / УПРАВЛІННЯ ДАРАМИ Хто? Що? Де? Коли? Чим? Як?	(2Г) ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА ПРОВІД / УПРАВЛІННЯ ДАРАМИ Хто? Що? Де? Коли? Чим? Як?	(3Г) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ ПРОВІД / УПРАВЛІННЯ ДАРАМИ Хто? Що? Де? Коли? Чим? Як?

Розпорядок зустрічей для здійснення пасторального планування:

***Упродовж місяця один раз (увечері) на тиждень**

Нагадування парохам: Слід підготувати впливових осіб.

Приклад (застосуйте це до своїх обставин!):

Треба вирішити: Якщо парафія вже має позитивний досвід участі мирян у пасторальному провіді, можна здійснити **аналіз ситуації** (див. с. 10-12) на початку процесу пасторального планування, а не під час сесії III, як запропоновано в цьому посібнику.

Парафія Святого Антонія Великого

Вівторок, 3 вересня 2013 р.

Загальні збори на тему пасторального планування

18.30 – 20.30

Сесія I. Як ми виконуємо свою місію як Церква? (З'ясуймо, які ми маємо Божі дари)

Вівторок, 10 вересня 2013 р.

Загальні збори на тему пасторального планування

18.30 – 20.30

Сесія II. Що можна чи потрібно здійснити для кращого виконання нашої місії як Церкви? (Прагнення і сподівання)

Вівторок, 24 вересня 2013 р.

Засідання пасторальної ради щодо пасторального планування

18.30 – 21.00

Сесія III. Оцінювання і визначення: що можна зробити та що принесе найкращі плоди в місії нашої парафії?

Вівторок, 1 жовтня 2013 р.

Засідання пасторальної ради щодо пасторального планування

18.30 – 21.00

Сесія IV. Планування/ відповідальність: Конкретний план дій для сповнення нашої місії як Церкви?

ПАСТОРАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ

Аналіз ситуації

**ЯКІ ВНУТРІЧНІ ТА ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ
СПРИЯЮТЬ ЧИ ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ НАМ
У СПОВНЕННІ НАШОЇ МІСІЇ ЯК ЦЕРКВИ?**

Пояснення

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом” Посібник з пасторального планування

ЗАУВАГА: Якщо у Вашій парафії вже існує парафіяльна пасторальна рада і миряни звикли до участі в дорадчому процесі, можна провести аналіз ситуації на початку процесу пасторального планування (перед Сесією I: З’ясування наявних у нас дарів Божих). Якщо такі структури щойно створюються, краще провести аналіз на початку Сесії III: Оцінювання і визначення.

Питайте про Господа та Його силу, шукайте завжди Його обличчя!
(1 Хр 16,11)

Аналіз ситуації

ЯКІ ВНУТРІШНІ ТА ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ СПРИЯЮТЬ ЧИ ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ НАМ У СПОВНЕННІ НАШОЇ МІСІЇ ЯК ЦЕРКВИ?

ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНИЙ АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ? Як Божа інституція, Церква покладається на ласку Божу та на діяння Святого Духа. Як людська установа, вона також залежить від певних обставин - особистих, соціальних та матеріальних чинників, які можуть вплинути на її здатність виконувати своє посланництво. В будь-якій організації можливості для успіху зростають, якщо вона знає про ці чинники та намагається належно на них відповісти.

ЩО СЛІД ПРОАНАЛІЗУВАТИ? Аналіз ситуації у парафії (як і в інших інституціях) включає **самооцінку та розгляд зовнішніх чинників**, які впливають на її життя, досягнення цілей і сповнення місії. В обох цих сферах будуть **позитивні та негативні чинники**, яким слід приділити належну увагу.

Аналіз внутрішніх чинників:	
1) сильні сторони парафії	2) слабкі сторони парафії
Аналіз зовнішніх чинників:	
3) можливості для діяльності	4) перепони/загрози

Позитивні чинники (сильні сторони і можливості) – це те, що Ви бажаєте посилити та розвивати. Щодо негативних чинників (слабкі сторони та перепони/загрози), то якщо їх не можна подолати, то принаймні треба намагатися, щоб вони якнайменше впливали на сповнення парафією її посланництва та досягнення особливих цілей.

Аналіз ситуації є дуже важливим для пасторального планування. Пропонуємо здійснити його на основі шести складових “Живої парафії”. Можна використати схему, подану в **ТАБЛИЦІ 2**.

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

Таблиця 2: АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ НА ОСНОВІ ПРІОРИТЕТІВ «ЖИВОЇ ПАРАФІЇ»

	Внутрішні (усередині парафії) чинники		Зовнішні (поза парафією) чинники	
	Сильні сторони	Слабкі сторони	Можливості	Перешкоди/загрози
Слово Боже / катехизація	(напр. Маємо сестер для катехизації)	(напр. Не маємо приміщень)	(напр. Маємо добрі підручники)	(напр. Матеріалізм, секуляризм у суспільстві)
Літургійне життя і молитва	(напр. Наші люди побожні)	(напр. Наші вірні не розуміють Богослужінь)	(напр. Маємо іконописця)	(напр. УГКЦ не має перекладу всіх богослужбових книг)
Служіння ближньому (дияконія)	(напр. Серед парафіян маємо щедрих добродіїв)	(напр. Ми не маємо досвіду роботи з бідними)	(напр. Є багато бідних на території парафії)	(напр. Державні закони обмежують нашу діяльність)
Провід/управління дарами	(напр. Маємо фінансову раду, яка добре працює)	(напр. Ми не маємо парафіяльної структури)	(напр. Є вишколи для кадрів)	(напр. Фінансова криза)
Сопричастя/єдність (у нашій парафії)	(напр. Наші вірні є гостинні/товариські)	(напр. Конфлікти між групами парафіян)	(напр. Зручний доїзд у неділю)	(напр. Недільні молодіжні спортивні зайняття)
Сопричастя/єдність (з іншими церквами)	(напр. Наш деканат добре співпрацює)	(напр. Є напруга з нашими православними сусідами)	(напр. Наш єпископ нами дбає про нас)	(напр. Брак розуміння нашої Церкви з боку римо-католиків)
Місійний дух	(напр. Ми є радісною спільнотою)	(напр. Ми занадто маленька спільнота)	(напр. Люди прагнуть пізнавати правду)	(напр. Скептицизм щодо християнства)

ПАСТОРАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ

Сесія I

**З'ясування наявних у нас БОЖИХ ДАРІВ:
ЯК МИ ВИКОНУЄМО СВОЮ МІСІЮ ЯК ЦЕРКВА?**

Пояснення та анкети для дискусії

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

Загальні збори на тему пасторального планування

I. З’ясування наявних у нас Божих дарів: як ми виконуємо свою місію як ЦЕРКВА?

Це – перший крок у пасторальному плануванні згідно з напрямками “Живої парафії”.

Мета: Усвідомити собі Божі дари, якими наділена наша спільнота. Кожна парафіяльна спільнота більшою чи меншою мірою вже здійснює певні аспекти програми “Живої парафії”. Важливо визнати ці блага і радіти ними.

МЕТОДОЛОГІЯ:

1) Хто? Парох повинен зібрати якнайбільше число парафіян, щоб можна було спільно роздумувати над діяльністю, яку парафія вже виконує для сповнення своєї місії як Церкви.

2) Де? Збори можна проводити в парафіяльному залі чи іншому (напр. навчальному) приміщенні, залежно від обставин. Звичайно такі збори не проводять у самому храмі.

3) Коли? Пасторальне планування краще проводити в будні, якщо неділя не є єдиною можливістю.

4) Як? Разом як єдина спільнота. Якщо парафія дуже велика, можна провести більше зустрічей. Для дискусії слід розділити учасників на менші дискусійні групи (або столи). Якщо парафія двомовна (напр. поза Україною), тоді рекомендується проводити зустрічі двома мовами.

5) Анкети: Кожна дискусійна група повинна заповнити анкети і відтак представити напрацювання на загальних зборах. Див. нижче:

1. Боже Слово і катехизація
2. Літургійне життя і молитва
3. Служіння ближньому
4. Плекання „одного серця і одного духу” у нашій парафії

Зробіть достатню кількість копій, відповідно до розміру Вашої парафії.

Практична порада: Під час звітування груп на загальних зборах не потрібно повторювати того, що вже сказала інша група.

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування МОЛИТВА – ЧИТАННЯ – НАУКА

I. З’ясування наявних у нас Божих дарів: як ми виконуємо свою місію як Церква?

МОЛИТВА: Прийми, Боже, моління наше, вчини нас достойними бути, щоб приносити Тобі моління, і мольби, і жертви безкровні за всіх людей Твоїх; і нас, яких Ти поставив на цю службу Твою, учини здатними силою Духа Святого Твого неосудно і непорочно, в чистому свідченні сумління нашого призвати Тебе в кожному часі і на всякому місці, щоб, вислухавши нас, Ти був милостивий нам у щедрості своєї ласки.

(з Літургії св. Василя Великого)

ПРОЧИТАТИ: В Діяннях апостолів читаємо:

Вони постійно перебували в апостольській науці та спільності, на ламанні хліба й молитвах. І душі страх напав на кожную душу: багато було чудес і знаків, що їх апостоли робили. Всі віруючі були вкупі й усе мали спільним. Вони продавали свої маєтки та достатки й роздавали їх усім, як кому чого треба було. Щодня вони однодушно перебували у храмі, ламали по домах хліб і споживали харчі з радістю і в простоті серця; хвалили Бога і втішалися любов’ю всього люду. Господь же додавав щодня (до Церкви) тих, що спасалися.

(Ді. 2, 42-47)

КОРОТКА НАУКА (3-4 хв):

1. **Наслідки дару Духа Святого:** апостольська наука, спільне життя і молитва в радості.
2. **Блаженніший Святослав у Пастирському листі** заохочує нас до оновлення парафіяльного життя. Глава Церкви визначає такі пріоритети: Боже Слово і катехизація, Літургія і молитва, Служіння ближньому/дияконія, Провід/управління дарами, Сопричастя/єдність, Місійний дух.
3. **Це чудова програма для нашої парафії.** Адже ми покликані бути спільнотою християнського навчання, спільної та особистої молитви та місцем служіння ближньому.
4. **Якщо ми зібралися, щоб працювати над втіленням цієї програми в НАШІЙ спільності, то** подивімося, як Божі дари вже проявляються в нас.
5. **Молімо Святого Духа,** щоб Він так нас просвітив, аби ми пізнали, що добре, чесне і варте схвалення... та виявляли Богові належну вдячність за всі Його благословення.

1: БОЖЕ СЛОВО і КАТЕХИЗАЦІЯ

СЕСІЯ I. З'ясування наявних у нас Божих дарів: ЯК МИ ВИКОНУЄМО СВОЮ МІСІЮ ЯК ЦЕРКВА?

(1А) СЛОВО БОЖЕ / КАТЕХИЗАЦІЯ У ПАРАФІЯЛЬНІЙ СПІЛЬНОТІ

РАЗОМ (напр. Недільна проповідь, великопісна місія)

Діти (напр. Підготовка до Першої Сповіді)

Молодь (напр. Літні табори)

Дорослі (напр. Біблійний гурток)

Батьки / сім'я (напр. Підготовка до подружжя)

Старші (напр. Клуб доброї книги)

...1: БОЖЕ СЛОВО І КАТЕХИЗАЦІЯ

**I. З'ясування наявних у нас Божих дарів:
як ми виконуємо свою місію як Церква?**

(1Б) СЛОВО БОЖЕ / КАТЕХИЗАЦІЯ

РАЗОМ ІЗ ІНШИМИ ПАРАФІЯМИ / ЕПАРХІЄЮ/ ВСІЄЮ ЦЕРКВОЮ

(напр. Катехитична олімпіада)

(1В) СЛОВО БОЖЕ / КАТЕХИЗАЦІЯ

У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ХРИСТІЯНАМИ (ЕКУМЕНІЗМ)

Заувага: Екуменічна співпраця проводиться завжди з благословення єпископа

(напр. Спільний біблійний гурток)

(1Г) СЛОВО БОЖЕ / КАТЕХИЗАЦІЯ

У СВІТІ (МІСІЙНИЙ ДУХ) (напр. Парафіальна радіопрограма)

ПАМ'ЯТАЙМО:

Серед характеристик „Живої парафії” треба плекати

Свідчення і служіння єдності з Наступником апостола Петра

2: ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА

СЕСІЯ І. З'ясування наявних у нас Божих дарів: ЯК МИ (ПАРАФІЯ) ВИКОНУЄМО СВОЮ МІСІЮ ЯК ЦЕРКВА?

(2А) ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА У ПАРАФІЯЛЬНІЙ СПІЛЬНОТІ

У нашому храмі (напр. Вечірня)

Можна звернути увагу на окремі групи осіб в парафії:

Діти (напр. Вівтарне служіння)

Молодь (напр. Проща для молоді)

Дорослі (напр. Апостольство молитви)

Батьки / сім'я (напр. Роздавання тексту щоденних молитов для сімей)

Люди похилого віку (напр. Молитва по радіо для тих, хто вже не може прийти до храму)

ПАМ'ЯТАЙМО:

Серед характеристик „Живої парафії” треба плекати нашу **східнохристиянську спадщину.**

...2: ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА

**СЕСІЯ І. З'ясування наявних у нас Божих дарів:
як ми виконуємо свою місію як Церква?**

(2Б) ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА

У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ПАРАФІЯМИ / ЄПАРХІЄЮ/ УСІЄЮ ЦЕРКВОЮ
(напр. Спільна проща до Зарваниці)

(2В) ЛІТУРГІЯ І МОЛИТВА

У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ХРИСТІЯНАМИ (ЕКУМЕНІЗМ)

Заувага: Екуменічну співпрацю здійснюють завжди з благословення єпископа
(напр. Спільна панахида за жертвами Голодомору)

(2Г) ЛІТУРГІЯ І МОЛИТВА

У СВІТІ (МІСІЙНИЙ ДУХ) (напр. Молитовний похід у нашому селі чи місті)

3: СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ / ДИЯКОНІЯ

I. З'ясування наявних у нас Божих дарів:

як ми (парафія) виконуємо свою місію як ЦЕРКВА?

(ЗА) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ / ДИЯКОНІЯ

У ПАРАФІЯЛЬНІЙ СПІЛЬНОТІ

(напр. Програма відвідування хворих)

Можна звернути увагу на окремі групи осіб у парафії:

Діти (напр. Збирання одягу для бідних дітей)

Молодь (напр. Робота з наркоманами)

Дорослі (напр. Програма для алкозалежних)

Батьки / сім'я (напр. Харчовий склад для бідних сімей)

Люди похилого віку (напр. Догляд немічних)

ПАМ'ЯТАЙМО:

Серед характеристик „Живої парафії” треба плекати

Спрямованість до особи.

...3: СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ / ДИЯКОНІЯ

**I. З'ясування наявних у нас Божих дарів:
як ми (ПАРАФІЯ) виконуємо свою місію як ЦЕРКВА?**

(ЗБ) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ - ДИЯКОНІЯ

У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ПАРАФІЯМИ / ЄПАРХІЄЮ/ УСІЄЮ ЦЕРКВОЮ

(напр. Співпраця з місцевим Карітасом)

(ЗВ) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ / ДИЯКОНІЯ

У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ХРИСТІЯНАМИ (ЕКУМЕНІЗМ)

Заувага: Екуменічна співпраця здійснюється з благословення єпископа

(напр. Проведення свята Миколая для бідних дітей)

(ЗГ) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ / ДИЯКОНІЯ

У СВІТІ (МІСІЙНИЙ ДУХ)

(напр. Їдальня для безпритульних села/міста)

ПАМ'ЯТАЙМО:

Серед характеристик „Живої парафії” треба плекати

Доступність і відкритість до кожного.

Плекаймо „одне серце і один дух” у нашій парафії

СОПРИЧАСТЯ / ЄДНІСТЬ (БУДУВАННЯ СПІЛЬНОТИ)

**Сесія I. З’ясування наявних у нас Божих дарів:
як ми (ПАРАФІЯ) виконуємо свою місію як ЦЕРКВА?**

Що ми **ВЖЕ робимо для плекання єдності** нашої парафіяльної спільноти?
(напр. Кавування після недільного Богослужіння)

ПАСТОРАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ

Сесія II

**ПРАГНЕННЯ І СПОДІВАННЯ:
ЩО МОЖНА ЧИ ПОТРІБНО ЗДІЙСНИТИ
ДЛЯ КРАЩОГО ВИКОНАННЯ НАШОЇ МІСІЇ ЯК ЦЕРКВИ?**

Пояснення та анкети для дискусії

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

Загальні збори на тему пасторального планування

II. ПРАГНЕННЯ І СПОДІВАННЯ: ЩО МОЖНА ЧИ ПОТРІБНО ЗДІЙСНИТИ ДЛЯ КРАЩОГО ВИКОНАННЯ НАШОЇ МІСІЇ ЯК ЦЕРКВИ?

Це – другий крок у складанні дієвого пасторального плану. По суті, цей процес - це відкрита дискусія за участю якнайширшого кола парафіян, мета якої осмислити, що можна чи потрібно здійснити для кращого втілення поодиноких напрямів “Живої парафії”. На цьому етапі важливо ПРИСЛУХАТИСЯ до кожної думки, яку висловлюватиме парафіяльна спільнота. Уже сам процес роздумів над можливостями може стати перетворювальним засобом. Однак тут потрібно зауважити, що навіть якщо ВСІ ідеї будуть добрі й корисні, парафіяльна спільнота пізніше згодом змушена буде вирішити, що можливо буде втілити (але це вже третій етап, на якому будуть задіяні парох, члени парафіяльної (пасторальної) ради та представники припарафіяльних організацій).

Мета: Заохотити парафіяльну спільноту “мріяти про можливе” та прислухатися, що їй найближче до серця. Допомогти парафіянам пережити відчуття приналежності до церковної спільноти, а парохіві – ПРИСЛУХАТИСЯ до сподівань своєї парафіяльної спільноти, головно до голосу Святого Духа – що Господь від нас хоче? Добрий провідник вміє провести розмову про найважливіші для спільноти речі. ЗАПИТУЙ ПРО ЗДІЙСНИМЕ (А НЕ ПРО ТЕ, ЩО НЕДОБРЕ...) І ПОСТІЙНО ЗАПИТУЙ!

МЕТОДОЛІЯ: Див. вище, сесія I (З’ясування наявних у нас Божих дарів).

Анкети: Кожна дискусійна група повинна заповнити анкети подані нижче (с. 26-32) і представити учасникам зборів. Зробіть достатню кількість копій (відповідно до розміру Вашої парафії).

Практична порада: Під час звітування груп на загальних зборах не потрібно повторювати того, що вже сказала інша група.

ПРОПОЗИЦІЇ ВІД ПАРОХА: Священик-душпастир має право і обов’язок від себе запропонувати пасторальні пріоритети. Він повинен це зробити на цій сесії, вислухавши перше пропозиції своїх парафіян. В його пропозиціях він повинен врахувати пріоритети, встановлені його єпископом та Синодом Єпископів УГКЦеркви (Див. ДОДАТОК: Пріоритети на 2013 -2015 рр. для пасторального планування на парафії, с. 40-47).

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”
Посібник з пасторального планування
МОЛИТВА – ЧИТАННЯ – НАУКА

**II. ПРАГНЕННЯ І СПОДІВАННЯ: ЩО МОЖНА ЧИ ПОТРІБНО ЗДІЙСНИТИ
ДЛЯ КРАЩОГО ВИКОНАННЯ НАШОЇ МІСІЇ ЯК ЦЕРКВИ?**

МОЛИТВА: Засвіти в серцях наших, Чоловіколюбче Владико, нетлінне світло Твого богопізнання і відкрий очі нашого ума, щоб ми розуміли Твої євангельські проповідання. Вклади в нас і страх блаженних Твоїх заповідей, щоб ми, перемігши всі тілесні похоті, провадили духовне життя, думаючи і діючи все, що угодне Тобі. Бо Ти є просвічення душ і тіл наших, Христе-Боже, і Тобі славу возсилаємо з безначальним Твоїм Отцем, і пресвятим, і благим, і животворящим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

(з Літургії св. Івана Золотоустого)

ПРОЧИТАТИ:

В Євангелії від Луки читаємо:

І прибув Він у Назарет, де був вихований, увійшов своїм звичаєм суботнього дня в синагогу й встав, щоб читати. Йому подано книгу пророка Ісаї, і розгорнувши книгу, він натрапив на місце, де було написано: «Господній Дух на мені, бо він мене помазав. Послав мене нести Добру Новину бідним, звіщати полоненим визволення, сліпим прозріння, випустити пригноблених на волю, оповісти рік Господній сприятливий. А згорнувши книгу, він віддав її слугі та й сів. Очі всіх у синагозі були пильно звернені на нього. І він почав до них говорити: «Сьогодні збулось це Писання у вухах ваших!»

(Лк. 4, 16-21)

КОРОТКА НАУКА (3-4 хв):

1. **В Євангелії** Ісус дає зрозуміти, що слово, сказане пророком про Добру Новину, здійснюється в Ньому.
2. **Блаженніший Святослав у Пастирському листі** “Жива парафія - місце зустрічі з живим Христом” виділяє такі пріоритети: Боже Слово і катехизація, Літургійне життя і молитва, Служіння ближньому / дияконія, Провід /управління дарами, Сопричастя / єдність, Місійний дух.
3. **Коли будемо діяти за цими пріоритетами, то** наша парафія зможе самим своїм життям давати свідчення про Добру Новину, яку Господь проголосив у Назареті.
4. **Минулого разу ми думали про те, що в нас вже є. Зараз подумаймо, що ми хотіли б побачити в нас.** Запитаймо, чого від нас хоче Святий Дух. Просімо, щоб Він просвітив нас і вказав нам шлях. Христос посеред нас! І є і буде!

1: БОЖЕ СЛОВО І КАТЕХИЗАЦІЯ

СЕСІЯ II. ПРАГНЕННЯ І СПОДІВАННЯ: ЩО МОЖНА ЧИ ПОТРІБНО ЗДІЙСНИТИ ДЛЯ КРАЩОГО ВИКОНАННЯ НАШОЇ МІСІЇ ЯК ЦЕРКВИ?

(1А) СЛОВО БОЖЕ / КАТЕХИЗАЦІЯ У ПАРАФІЯЛЬНІЙ СПІЛЬНОТІ

Діти (напр. Підготовка до Першої Сповіді)

Молодь (напр. Літні табори)

Дорослі (напр. Біблійний гурток)

Батьки / сім'я (напр. Підготовка до подружжя)

Старші люди (напр. Клуб доброї книги)

1: БОЖЕ СЛОВО І КАТЕХИЗАЦІЯ

II. Прагнення і сподівання: що можна чи потрібно здійснити для кращого виконання нашої місії як Церкви?

(1Б) СЛОВО БОЖЕ / КАТЕХИЗАЦІЯ

В ЄДНОСТІ З ІНШИМИ ПАРАФІЯМИ / ЄПАРХІЄЮ/ УСІЄЮ ЦЕРКВОЮ (напр. Катехитична олімпіада)

(1В) СЛОВО БОЖЕ / КАТЕХИЗАЦІЯ

У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ХРИСТІЯНАМИ (ЕКУМЕНІЗМ)

Заувага: Екуменічна співпраця здійснюється з благословення єпископа (напр. Спільний біблійний гурток)

(1Г) СЛОВО БОЖЕ / КАТЕХИЗАЦІЯ

У СВІТІ (МІСІЙНИЙ ДУХ) (напр. Парафіяльна радіограма)

ПАМ'ЯТАЙМО:

Серед характеристик „Живої парафії” треба плекати **свідчення і служіння єдності з Наступником апостола Петра**

2: ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА

СЕСІЯ II. ПРАГНЕННЯ І СПОДІВАННЯ: ЩО МОЖНА ЧИ ПОТРІБНО ЗДІЙСНИТИ ДЛЯ КРАЩОГО ВИКОНАННЯ НАШОЇ МІСІЇ ЯК ЦЕРКВИ?

(2А) ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА

У ПАРАФІЯЛЬНІЙ СПІЛЬНОТІ

У нашому храмі (напр. Вечірня в неділі і свята)

Можна звернути увагу на окремі групи осіб у парафії:

Діти (напр. Вівтарне служіння)

Молодь (напр. Молитовна проща для молоді)

Дорослі (напр. Апостольство молитви)

Батьки / сім'я (напр. Роздавання тексту щоденних молитов для сімей)

Старші люди (напр. Молитва по радіо для тих, хто вже не може прийти до храму)

ПАМ'ЯТАЙМО:

Серед характеристик „Живої парафії” треба плекати нашу **східнохристиянську спадщину**

...2: ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА

**Сесія II. Прагнення і сподівання: що можна
чи потрібно здійснити для кращого виконання нашої місії як Церкви?**

(2Б) ЛІТУРГІЙНЕ ЖИТТЯ І МОЛИТВА

У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ПАРАФІЯМИ / ЄПАРХІЄЮ/ УСІЄЮ ЦЕРКВОЮ
(напр. Спільна проща до Зарваниці)

(2В) ЛІТУРГІЯ І МОЛИТВА

У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ХРИСТІЯНАМИ (ЕКУМЕНІЗМ)

Заувага: Екуменічна співпраця здійснюється лише з благословення єпископа
(напр. Спільна панахида за жертвами Голодомору)

(2Г) ЛІТУРГІЯ І МОЛИТВА

У СВІТІ (МІСІЙНИЙ ДУХ) (напр. Молитовний похід у нашому селі чи місті)

ПАМ'ЯТАЙМО:

Серед характеристик „Живої парафії” треба плекати нашу
східнохристиянську спадщину

3: СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ / ДИЯКОНІЯ

СЕСІЯ II. ПРАГНЕННЯ І СПОДІВАННЯ: ЩО МОЖНА ЧИ ПОТРІБНО ЗДІЙСНИТИ ДЛЯ КРАЩОГО ВИКОНАННЯ НАШОЇ МІСІЇ ЯК ЦЕРКВИ?

**(ЗА) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ / ДИЯКОНІЯ
У ПАРАФІЯЛЬНІЙ СПІЛЬНОТІ
(напр. Програма відвідування хворих)**

Можна звернути увагу на окремі групи осіб в парафії:

Діти (напр. Збирання одягу для бідних дітей)

Молодь (напр. Робота з наркоманами)

Дорослі (напр. Програма для алкозалежних)

Батьки / сім'я (напр. Харчовий склад для бідних сімей)

Старші люди (напр. Опіка немічних)

ПАМ'ЯТАЙМО:

**Серед характеристик „Живої парафії” треба плекати
спрямованість до особи.**

...3: СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ / ДИЯКОНІЯ

**СЕСІЯ II. ПРАГНЕННЯ І СПОДІВАННЯ: ЩО МОЖНА
ЧИ ПОТРІБНО ЗДІЙСНИТИ ДЛЯ КРАЩОГО ВИКОНАННЯ НАШОЇ МІСІЇ ЯК ЦЕРКВИ?**

(ЗБ) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ / ДИЯКОНІЯ

У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ПАРАФІЯМИ / ЄПАРХІЄЮ/ УСІЄЮ ЦЕРКВОЮ
(напр. Співпраця з місцевим Карітасом)

(ЗВ) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ / ДИЯКОНІЯ

У СПІВПРАЦІ З ІНШИМИ ХРИСТІЯНАМИ (ЕКУМЕНІЗМ)

Заувага: Екуменічна співпраця здійснюється лише з благословення єпископа
(напр. Спільне свято Миколая для бідних дітей)

(ЗГ) СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ / ДИЯКОНІЯ

У СВІТІ (МІСІЙНИЙ ДУХ)

(напр. Їдальня для безпритульних села/міста)

ПАМ'ЯТАЙМО:

Серед характеристик „Живої парафії” треба плекати
доступність і відкритість до кожного.

Плекаймо „одне серце і один дух” у нашій парафії

СОПРИЧАСТЯ / ЄДНІСТЬ (БУДУВАННЯ СПІЛЬНОТИ)

**Сесія II. ПРАГНЕННЯ І СПОДІВАННЯ: ЩО МОЖНА ЧИ ПОТРІБНО ЗДІЙСНИТИ
ДЛЯ КРАЩОГО ВИКОНАННЯ НАШОЇ МІСІЇ ЯК ЦЕРКВИ?**

**Що можемо ЩЕ зробити, щоб зміцнити єдність нашої парафіяльної спільноти?
(напр. Спільне кавування-чаювання після недільного Богослужіння)**

.

ПАСТОРАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ

Сесія III

**ОЦІНЮВАННЯ І ВИЗНАЧЕННЯ:
ЩО МОЖНА ЗРОБИТИ ТА ЩО ПРИНЕСЕ НАЙКРАЩІ ПЛОДИ
У МІСІЇ НАШОЇ ПАРАФІЇ?**

Пояснення

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

Засідання пасторальної ради

III. ОЦІНЮВАННЯ І ВИЗНАЧЕННЯ: ЩО МОЖНА ЗРОБИТИ ТА ЩО ПРИНЕСЕ НАЙКРАЩІ ПЛОДИ В МІСІЇ НАШОЇ ПАРАФІЇ?

Цей третій крок є етапом аналізу-оцінювання, який здійснюється під керівництвом пароха за участю вже вибраної групи парафіян – членів парафіяльної (пасторальної) ради та представників припарафіяльних організацій. Завдання групи:

1. Аналіз внутрішніх (сильні та слабкі сторони парафії) та зовнішніх чинників (можливості та перепони/загрози) стосовно шістьох складових “Живої парафії” (якщо цього ще не зроблено!).
2. Оцінювання “наявних дарів” та “прагнень-сподівань” (Сесії I і II),
3. Визначення пріоритетів: реальне оцінювання прагнень-сподівань з огляду на їх необхідність і ефективність.

МЕТА: Тут парох із найближчими співпрацівниками має нагоду „послухати”, що говорить Святий Дух, тобто оцінити бажання, потреби та реальні можливості парафіян (посвята часу, талантів і матеріальних благ), які важливі у здійсненні посланництва парафії. Важливо пригадати учасникам, що немає поганих пропозицій, але всього зробити не можливо. Потрібно зосередитися на тих пропозиціях, які можна здійснити та які матимуть найбільший вплив на оживлення життя парафії.

МЕТОДОЛОГІЯ:

1. Проаналізувати **СТАН ПАРАФІЇ** (див. вище, с. 12-14): **внутрішні** (1. сильні та 2. слабкі сторони парафії) та **зовнішні** (3. можливості для праці та 4. перешкоди/перепони/загрози) **чинники** стосовно шістьох складових “Живої парафії”. Можливо, для Вас буде більш ефективно, якщо Ви зробите цей аналіз із парафіяльною радою перед початком процесу планування (тобто до Сесії I: Наявні в нас Божі дари).
2. **Зібрати та переглянути звіти** з перших двох сесій: I. З’ясування наявних у нас Божих дарів, II. Прагнення і сподівання.
3. **Розділити пропозиції на дві групи:** що **НЕОБХІДНЕ** і що було б **ДОБРЕ** і **КОРИСНЕ**.
4. **Написати** те, що вважаєте **НЕОБХІДНИМ**.
5. **Упорядкувати** те, що було б **ДОБРИМ** і **КОРИСНИМ**, визначивши за пріоритет те, що найбільше допоможе парафії **здійснювати своє посланництво**.

ПАМ’ЯТАЙМО: Той, на кого покладені певні обов’язки в парафіяльній спільноті, служить із **Духом самовідречення Христа ради (кенозис)**.

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування МОЛИТВА – ЧИТАННЯ – НАУКА

III. ПРІОРИТЕТИ: ЩО МОЖНА ЗРОБИТИ ТА ЩО ПРИНЕСЕ НАЙКРАЩІ ПЛОДИ У МІСІЇ НАШОЇ ПАРАФІЇ?

МОЛИТВА: Великий і всемогучий Боже! Дай мені мудрість мого стану, щоб я усе сповняв, чого бажаєш, дай мені розуміти мої обов'язки і дай мені їх виконувати так, як треба і як належить на славу Твою і хосен моєї душі. Дай мені мудрість Твоїх доріг і мудрість ходити стежками Твоєї святої волі; дай мені мудрість поведіння і неповідіння,* щоби я вмів не вивищатися в одних і не упадати в інших, дай мені мудрість радості і мудрість смутку: нехай тішуся лише тим, що до Тебе веде, нехай смучуся лише тим, що від Тебе віддаляє. Амінь.

(з Молитви слуги Божого Митрополита Андрея «Про Божу мудрість»)

ПРОЧИТАТИ:

У Посланні апостола Павла до колосян читаємо:

Вдягніться, отже, як вибрані Божі, святі й любі, у милосердя серце спочутливе, доброту, смиренність, лагідність, довготерпеливість, терплячи один одного і прощаючи собі одне одному взаємно, коли б хтось мав на кого скаргу. Так, як Господь простив вам, чиніть і ви так само. А над усе будьте в любові, що є зв'язок досконалості, і нехай панує в серцях ваших мир Христовий, до якого ви були покликані, в одному тілі, та й будьте вдячні. Слово Христове нехай у вас перебуває щедро: навчайтесь у всякій мудрості й напоумлюйте одні одних, співаючи Богові з подякою від свого серця псалми, гімни та духовні пісні. І все, що б ви тільки робили й чинили, усе чиніть в ім'я Господа Ісуса, дякуючи Богові Отцеві через нього.

(Кол. 3, 12-17)

КОРОТКА НАУКА:

1. **Те, що святий Павло пише до Колосян**, в особливий спосіб стосується нас, тих, хто виконуємо провідну роль у парафіяльній спільноті (перечислити чесноти, згадані в читанні).
2. **Блаженніший Святослав у Пастирському листі** згадує про дари, які Господь посилає кожній громаді, та що ці дари співдіють для вдосконалення святих.
3. **Наша парафія покликана** управляти різними дарами (природними і духовними, часом, талантами та матеріальними благами) для здійснення її посланництва.
4. **Молімося, щоб Святий Дух благословив нас передусім мудрістю**, щоб ми зміли на все дивитися не так людськими, як Божими очима.

ПАСТОРАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ

Сесія IV

**Планування/ відповідальність:
КОНКРЕТНИЙ ПЛАН ДІЙ
ДЛЯ СПОВНЕННЯ НАШОЇ МІСІЇ ЯК ЦЕРКВИ**

Пояснення

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

Засідання пасторальної ради

IV. Планування/ відповідальність: Конкретний план дії для сповнення нашої місії як Церкви?

Цей четвертий крок здійснюється під керівництвом пароха за участю членів парафіяльної (пасторальної) ради та представників припарафіяльних організацій. Обов'язково повинні бути члени фінансової ради. На цьому етапі вже формуються конкретні плани для втілення окремих пропозицій чи завдань, визначених у СЕСІІІ.

***Заувага:** Кожна парафія планує свою діяльність відповідно до літургійного року і за загальними вказівками церковного проводу. Парох повинен знати, яке рішення пасторального, адміністративного чи фінансового характеру вимагає дозволу правлячого архиєрея.*

МОЛИТВА: Царю Небесний.

Готуючись до цієї сесії, парох повинен спиратися на напрацювання Сесії III: Оцінення/визначення, надаючи перевагу НЕОБХІДНОМУ над ДОБРИМИ і КОРИСНИМИ пропозиціями. Скликаючи тепер пасторальну раду, він повинен **запропонувати конкретний план дій** для парафії, запрошуючи і заохочуючи до співвідповідальності поодиноких осіб. Якщо парох вважатиме, що якась пропозиція із Сесії III нездійснима або зараз неактуальна, він повинен бути готовим пояснити своє рішення.

Планування включає відповіді на такі запитання для кожного проекту чи дії:

ЩО? (Конкретне завдання чи діяльність)

ХТО? (Особа чи особи, відповідальні за конкретне завдання)

ДЕ? (Місце діяльності)

КОЛИ? (Завдання є тривалим чи обмеженим у часі? Якщо завдання обмежене часом, то який термін його виконання?)

ЯК? (Які людські та матеріальні ресурси потрібні для виконання завдання чи діяльності?)

З КИМ? (Координація-співпраця з єпархією, іншими парафіями тощо)

З ЯКОЮ МЕТОЮ? (Передусім на славу Божу, а відтак для...)

ПАМ'ЯТАЙМО: Той, на кого покладені певні обов'язки в парафіяльній спільноті, служить із **Духом самовідречення Христа ради (кенозіс)**

ПАСТОРАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ

Постійна праця

ПІДЗВІТНІСТЬ І ОЦІНЮВАННЯ

Пояснення

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом” **Посібник з пасторального планування**

ПОСТІЙНА ПРАЦЯ: ПІДЗВІТНІСТЬ І ОЦІНЮВАННЯ

В пасторальному плануванні слід постійно перевіряти й оцінювати кожен добру ініціативу та чинну програму. Той, хто зобов'язався до чогось і несе відповідальність за якусь діяльність, повинен **звітувати** про свою роботу, про реалізацію завдання чи діяльності, про успіхи й невдачі, про потрібні зміни у плануванні з огляду на нові чи непередбачені обставини.

Найкраще місце для оцінювання (моніторинг) запланованої діяльності – це засідання **Пасторальної ради** або, якщо потрібно обговорити адміністративні питання **фінансової ради**. Ці ради повинні збиратися регулярно і разом з парохом стежити за розвитком пасторальних ініціатив.

Окрім цього, якщо існує **єпархіальна пасторальна рада**, то вона може вимагати звіт про здійснення пасторальних ініціатив єпархіального, митрополичого та всецерковного характеру. Якщо відповідної структури на єпархіальному рівні поки немає, **єпархіальний координатор** програми “Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом” може від парохів просити відгуку для удосконалення праці на пасторальнимн плануванням.

ДОДАТОК:

ПРІОРИТЕТИ НА 2013 -2015 рр. для пасторального планування в парафії

ВСТУП

На Синоді Єпископів УГКЦ 2011 року було прийнято 12 основних напрямів розвитку у рамках здійснення *Стратегії розвитку УГКЦ до 2020 року «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом»*.

12 Основних напрямів

1. Катехизація
2. Екуменізм
3. Єдність (всередині Церкви)
4. Плекання східної ідентичності
5. Євангелізація/воцерковлення
6. Формація духовенства
7. Формація мирян
8. Служіння мігрантам
9. Служіння молоді
10. Фінансове управління
11. Соціальне служіння
12. Освіта

Пріоритетні напрями на 2013-15 рр:

1. Катехизація
2. Літургія і молитва (Плекання сх. ідент)
3. Соціальне служіння/дияконія
4. Молодіжне служіння
5. Формація мирян
6. Формація духовенства

Нижче подано пропозиції завдань для втілення цих пріоритетних напрямів на парафіяльного рівня у продовж наступних 3-ох років (2013-2015), а також запропоновано ресурси, які будуть розроблені на патріаршому та єпархіальному рівнях і які Ви можете використовувати для успішного розвитку життя Вашої парафії.

1. КАТЕХИЗАЦІЯ

На парафіяльному рівні

1. Організувати в парафіях УГКЦ катехитичні школи/курси для дітей, молоді й дорослих, впроваджувати катехитичні програми на основі нового Катехизму УГКЦ для різних вікових категорій.
2. Створювати в кожній парафії катехитичні ради, до складу яких входили б: парох, адміністратор, катехит і батьки.

Для розвитку Вашої праці в катехитичному служінні готуються наступні ресурси:

1. Вишкіл та формацію катехитів та провідників біблійного апостоляту у єпархії. (Єпархія-Екзархат)
2. Катехизм УГКЦ різними мовами. (Патріарша Катехитична Комісія, далі - ПКК)
3. Програма катехуменату – катехиза для дорослих. (ПКК)
4. Програми з вивчення Святого Письма з коментарем. (ПКК)
5. Катехитичні матеріали для різних вікових категорій на основі Катехизму УГКЦ, розміщені на Інтернет-ресурсах. (ПКК та єпархіальні комісії).

2. ЛІТУРГІЯ І МОЛИТВА

На парафіяльному рівні

1. Проводити на парафіях літургійну катехизу для вірних.
2. Поширювати традицію покуття в родині та заохочувати вірних до щоденної особистої та спільної молитви.
3. Щоденно служити Божественну Літургію і молитву Часослова в парафіяльному храмі.
4. Заохочувати вірних до участі в богослужіннях не тільки в неділі і свята, але і в інші дні тижня.
5. В неділі і свята, окрім Служби Божої, запровадити служіння Вечірні та Утрені.
6. Наголосити на необхідності вивчення та практикування щоденних молитов, молитов часослова, а також молитов до та після споживання їжі.

Для розвитку Вашої праці в літургійному житті парафії готуються наступні ресурси

1. Спільний для всієї Церкви Календар та Устав Богослужінь, враховуючи юліянський та григоріанський стиль. (Патріарша Літургійна Комісія – ПЛК)
2. Буклети пояснення окремих частин літургійного благочестя. (ПЛК)
3. Комплект празничних ікон відповідно до нашої сакральної традиції для виставляння на тетраподах храмів. (ПЛК)
4. Літургійні тексти на честь блаженних і новомучеників УГКЦ. (ПЛК)
5. Тексти молитов та літургійних прохань за прославу мучеників, ісповідників і праведників УГКЦ. (ПЛК)
6. Тематичні серії важливих святоотцівських і новітніх містагогійних катехиз, а також літургійно-патристичних коментарів текстів Святого Письма, які є сталими частинами Літургії. (ПЛК)
7. Сертифікатні програми для пізнання літургійного благочестя нашої церковної традиції : іконографія, спів, прислугування, свідомо та діяльна участь вірних; (Єпархії - за посередництвом навчальних закладів наприклад УКУ, Папського східного інституту в Римі, Інституту Шептицького або єпархіальних структур – узгоджені з Патріаршою Літургійною Комісією).
8. Єпархіальні дяківські школи, або курси постійної формації для дяків. (Єпархії)

3. СОЦІАЛЬНЕ СЛУЖІННЯ/ДИЯКОНІЯ

На парафіяльному рівні

1. Визначити відповідальних за благодійну діяльність в парафіях та заохочувати вірних до харитативного служіння як вияву живої віри.
2. У кожній парафії впровадити власну харитативну програму, або активно підтримувати вже наявні харитативні ініціативи, організовані церковними, або громадськими організаціями.
3. Популяризувати та поширювати практику суспільних тижнів/днів та інших соціальних ініціатив у парафіях УГКЦ.
4. (В Україні) втілити програму заходів 2013 р., присвяченого дяконії.

Для розвитку Вашої праці в соціальному служінню готуються наступні Ресурси

1. Рада соціального служіння на Патріаршому рівні для забезпечення координації, популяризації та обміну досвідом соціального служіння УГКЦ. (Соціальний відділ Патріаршої Курії, далі - СВ).
2. Забезпечення професійного вишколу працівників соціального служіння у церковних та державних установах, проведення регулярних курсів, тренінгів, семінарів для вдосконалення їхніх навичок (єпархії та Карітас).
3. Аудіо, відео, та друкованих матеріалів, для популяризації наявних видів соціального служіння. (СВ).
4. (В Україні) Програма заходів 2013 р., присвяченого дяконії, як вияву живої віри. (СВ).

4. МОЛОДЬ

На парафіяльному рівні

1. У кожній парафії, на якій є молодь, заснувати молодіжну спільноту.
2. Залучати відповідно підготовлену та активну молодь до життя в парафії, особливо в ділянках служіння ближнім і євангелізації в парафії та поза її межами.
3. Створювати при парафії різні молодіжні товариства. (н.п. Пласт, спортивні команди)

Для розвитку Вашої праці в молодіжному служінні готуються наступні Ресурси

1. Єпархіальний координатор (комісія) розвитку молодіжного душпастирства в парафіях.
2. Молодіжний Катехизм. (ПКК і Комісія Молоді УГКЦ, далі - КМ)
3. Молодіжний веб-сайт dyvensvit.org. (КМ)
 - Можливість створити Єпархіальні під-сторінки.
 - форум для спілкування молоді всієї УГКЦ, обміну досвідом.
4. Програми і матеріали\ підручники: (Комісія молоді УГКЦ)
 - Реколекції молоді.
 - «Перші кроки в молодіжному служінні в моїй парафії». (як розпочати створення молодіжної спільноти в парафії)
 - Програма тренінг молодих лідерів.
 - «Як розпізнати власне покликання».
 - «Виховання духу місійності й соціального служіння».
 - «Пізнай скарби власної духовної традиції».
5. Християнські табори для підлітків та молоді. (Єпархії)
6. Єпархіальний план молодіжного душпастирства на 3 роки. (Єпархії)
7. Вишкіл молодіжних лідерів. (Єпархії)

5. ФОРМАЦІЯ МИРЯН

На парафіяльному рівні

1. Створити або оживити на парафії парафіяльні Ради: пасторальну і фінансову), ввівши до їх складу зрілих і відповідно підготовлених фахівців.
2. На основі *Програми вишколу мирян* організувати формаційні зустрічі для мирян, задіяних в адміністрації парафії. (паламарі, братства, сестрицтва, касирі...)
3. Особливий наголос у наступному році:
 - Створити біблійні гуртки при парафії для вивчення та щоденного читання Святого Письма: приватно і в сім'ї.
 - Організувати спільне читання і вивчення Катехизму УГКЦ «Христос – наша Пасха».
4. Заохотити вірних до участі в богослужіннях через літургійну катехизу: пояснення іконопису та літургійного співу, і через плекання спільних молитовних практик мирянських спільнот.
5. Забезпечити належну підготовку до таїнства Подружжя у парафіях та єпархіяльних центрах, а також де є достатньо молодих подружжів, творити спільноти молодих сімей.
6. Проводити катехизу для батьків та хресних у рамках підготовки до хрещення дитини, щоб допомогти їм виховувати дітей її у вірі та в любові до Бога і ближніх та готувати до активної участі в житті церковної спільноти.
7. Два рази в рік проводити реколекції (різдвяні та великопосні). Раз в рік організувати одну парафіяльну прощу до паломницького місця. Принаймні раз на п'ять років проводити духовні місії на парафії.

Для розвитку Вашої праці у сфері формації мирян готуються наступні Ресурси

1. В Єпархії відповідальна особа (комісія) у справах мирян.
2. Все-церковна програма «Підготовки до Таїнства Подружжя». (Комісія УГКЦ у справах Сім'ї).
3. Вишкіл для мирян, які допомагають священику у провадженні програми Підготовки до Таїнства Подружжя. (Єпархії)
4. Програма вишколу мирян для служіння у парафії: (Єпархії)
 - Основи християнської віри.
 - Покликання і післаництво мирян.
 - Створення і провадження мирянської організації.
 - Формація мирян до активного служіння на парафії.

(Згодом програма постійної формації)

5. Мережа сімейних рухів та спільнот (Рух молодих сімей, сімейні консультаційні центри, тощо...). (єпархії)
6. Програми і матеріали для почитання мирян-мучеників Української Церкви. (ПЛК)
7. Регулярні презентації мирянських спільнот, рухів, організацій, на рівні деканатів з метою творення їх нових осередків. (єпархії)

6. ФОРМАЦІЯ ДУХОВЕНСТВА

На парафіяльному рівні

1. Парафіяльний священик сприяє плеканню покликань до Священства та Богопосвяченого життя.
 - Через заохочення до участі у вітварних дружинах та проведення зустрічей з ними.
 - Через заохочення молоді до участі у деканальних та єпархіяльних зустрічах та програмах.
 - Через проповіді на тему покликання.
 - Через організації зустрічей та реколекцій для молоді в парафії про розпізнання покликань.
 - В особистих розмовах.
2. У парафіяльних школах, братствах та організаціях ставиться наголос на вартості релігійних покликань серед молоді.
3. У парафіях, де служить декілька священників, плекати їхню регулярну спільну молитву. (напр. із Часослова).
4. Підтримувати живий зв'язок між парафіяльною спільнотою та семінаристами єпархії (особливо тими, які вихідцями цієї парафії).
5. Заохочувати парафіяльну спільноту до підтримки окремих семінаристів єпархії, особливо тих які походять з убогих родин, а також священників яким доручено особливе служіння. (н.п. капелянство і місійна діяльність)
6. Розвивати солідарність зі священниками та парафіями на місійних теренах.

Для розвитку Вашої праці у сфері формації духовенства готуються наступні Ресурси:

1. Єпархіяльна комісія або координатор у справах плекання покликань.
2. Формаційні курси на основі Програми постійної священичої формації в УГКЦ, яка включає також формацію членів священичих родин, особливо дружин священників. (Єпархія)

ОСОБЛИВІ ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ПАРАФІЙ НА РІК ВІРИ (2013 р.)

1. Читання та пояснення Апостольського листа *Porta fidei* та пастирських послань Патріарха.
2. Провести на парафіях катехитичні науки для ознайомлення вірних з книгою віри УГКЦ – Катехизмом «Христос – наша Пасха».
3. Організувати парафіяльні місії та реколекції, нічні чування (перед іконою Року віри), прощі до відпустових місць.
4. Проводити на парафіях, у церковних навчальних закладах (катехитичних інститутах, семінаріях) презентації сучасних свідків віри - місіонерів, монахів, капеланів, щоб вони розповідали вірянам, як можна бути християнином сьогодні у різних сферах життя.
5. Заохочувати вірних до харитативного служіння та діл милосердя, які є свідченням живої віри («Віра без діл - мертва»).
6. Провести впродовж року серію проповідей та повчань на теми:
 - Віра, яку виражаємо та зміцнюємо в молитві і богослужінні (*lex orandi lex credendi est*).
 - Віра, яку визнаємо (Символ віри, катехизм).
 - Віра, якою живемо (соціальне, харитативне служіння).
 - Віра, яку передаємо (євангелізація, місія).
7. Оскільки віра зароджується і розвивається у сім'ї як «домашній церкві» і поглиблюється у молитві (зокрема в родинній і особистій), то потрібно:
 - Поширювати та заохочувати практику родинної молитви, принаймні вечірньої, а також практику спільного читання Божого слова і молитов перед і після їжі.
 - Для заохочення до спільної домашньої молитви організувати паломництво якоїсь ікони домівками членів парафії (в кожному домі 1-3 дні – в залежності від величини парафії). Це було б нагодою для заохоти до спільної сімейної молитви перед цією іконою. Якщо б ікону переносив священик (при цьому помолившись у домі, якусь молитву) – це було б ще однією нагодою для візитації парафії і ознайомлення з потребами своїх парафіян.
 - Відновлювати у вірних обов'язок плекати християнський інтер'єр своїх домівок, наголошуючи на наявності ікон, на давній традиції покуття, як особливого місця для молитви.
 - Виготовити та поширювати електронні версії літургійних та інших молитовних текстів (для планшетів, смартфонів...), подаючи їх в Інтернеті, щоб кожен охочий міг ці молитви відмовляти, користуючись своєю мобільною технікою.
8. Провести парафіяльні реколекції про таїнство Хрещення у рамках підготовки до 1025 ліття Хрещення Русі та віднови Хресних обітів на святого Володимира Великого.

“Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом”

Посібник з пасторального планування

Звернення до священників-учасників робочих сесій для обговорення пасторального планування за пріоритетами програми „Жива Парафія” (Владика Кен)	1
1. ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНЕ ПАСТОРАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ?	3
2. ОСНОВНА РОЛЬ ПАРОХА	4
3. РОЛЬ ПАРАФІЯЛЬНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ РАД	5
4. СХЕМА ПАСТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ	6
ТАБЛИЦЯ 1: СХЕМА ПРІОРИТЕТІВ І ЦІЛЬОВИХ ГРУП ДЛЯ ПАСТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ	8
Приклад: Розпорядок зустрічей для здійснення пасторального планування:	9
АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ ДЛЯ ПАСТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ	
Які внутрішні та зовнішні чинники сприяють чи перешкоджають нам у нашій місії як Церква?	10
ТАБЛИЦЯ 2: АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ НА ОСНОВІ ПРІОРИТЕТІВ «ЖИВОЇ ПАРАФІЇ»	12
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ДЛЯ ПАСТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ:	
I. З’ясування наявних у нас Божих дарів: як ми виконуємо нашу місію, як Церква?	13
...АНКЕТИ	16
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ДЛЯ ПАСТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ:	
II. Прагнення і сподівання: що можна чи потрібно здійснити для кращого виконання нашої місії, як Церкви?	23
...АНКЕТИ	26
ЗАСІДАННЯ ПАСТОРАЛЬНОЇ РАДИ	
III. Оцінювання і визначення: що можна зробити та що принесе найкращі плоди у місії нашої парафії?	33
ЗАСІДАННЯ ПАСТОРАЛЬНОЇ РАДИ	
IV. Планування/ відповідальність: конкретний план дій для сповнення нашої місії, як Церкви?	36
ПОСТІЙНА ПРАЦЯ: ПІДЗВІТНІСТЬ І ОЦІНЮВАННЯ	38
ДОДАТОК:	
Пріоритети на 2013 -2015 роки для пасторального планування в парафії	40